

REKOMENDACIJOS

KOMISIJA

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2009 m. vasario 11 d.

dėl branduolinių įrenginių operatorių diegiamos Branduolinių medžiagų apskaitos ir kontrolės sistemos

(pranešta dokumentu Nr. C(2009) 785)

(2009/120/Euratomas)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

REKOMENDUOJA:

atsižvelgdama į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 77 ir 124 straipsnius,

- (1) kadangi 2005 m. vasario 8 d. Komisijos reglamentu (Euratomas) Nr. 302/2005 dėl Euratomo saugumo kontrolės taikymo ⁽¹⁾ nustatytas Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 79 straipsnyje numatytų reikalavimų pobūdis ir taikymo sritis, kad būtų galima vykdyti naudojamų ar gaminamų rūdų, žaliavų ir specialiuųjų dalių medžiagų apskaitą.
- (2) Reglamento (Euratomas) Nr. 302/2005 7 straipsnyje reikalaujama, kad branduolinių įrenginių operatoriai tvarkytų branduolinių medžiagų apskaitos ir kontrolės sistemą, ir nustatyti tam tikri tokios sistemos reikalavimai.
- (3) Komisijos darbiniam dokumente „Euratomo sutarties apsaugos priemonių įgyvendinimas“ ⁽²⁾ reikalaujama, kad Komisija nustatytų kryptį planą aukštos kokybės branduolinių medžiagų apskaitos ir kontrolės (BMAK) sistemoms kurti. Jame taip pat teigiama, kad branduolinių įrenginių operatorių taikomų BMAK sistemų auditas bus viena iš Komisijos vykdomos priežiūros rūšių.
- (4) Europos apsaugos priemonių tyrimo ir plėtros asociacija (ESARDA) 2007 m. pristatė Branduolinių medžiagų apskaitos ir kontrolės sistemų gerosios patirties gaires, kuriose aptariami BMAK sistemų elementai, kurių auditas gali būti atliekamas, ir galimi kiekvieno iš šių elementų kokybės nustatymo kriterijai,

1 skirsnis – Tikslas ir taikymo sritis

Šioje rekomendacijoje aprašomos Reglamente (Euratomas) Nr. 302/2005 nustatytus teisinius įpareigojimus atitinkančios operatoriaus taikomos BMAK sistemos orientacinės ypatybės. Kai kurios šioje rekomendacijoje aprašomos ypatybės susijusios tik su atitinkamas funkcijas atliekančiais objektais ⁽³⁾.

2 skirsnis – Sąvokos ir apibrėžtys

1. *Apgaubas* – objekto, talpyklos ar įrenginio konstrukcijos dalis, naudojama fiziniam tam tikros zonos ar vieneto (įskaitant apsaugos priemones arba duomenis) vientisumui užtikrinti ir informacijos apie tą zoną ar vienetą nuoseklumui palaikyti, neleidžianti nepastebimai prieiti prie branduolinės ar kitokios medžiagos arba keisti jos padėties, arba paveikti viduje esančių vienetų. Tai, pavyzdžiui, gali būti saugyklos patalpos ar rezervuaro sienos, transportavimo arba saugojimo talpyklos.

2. *Korekcinė priemonė* – priemonė, kuria siekiama pašalinti nustatytos BMAK neatitikties, nukrypimo ar kitos nepageidaujamos padėties priežastį. Korekcinės priemonės imamosi siekiant, kad tokia padėtis nesikartotų. Koregavimas ir korekcinė priemonė yra skirtingi dalykai.

3. *Duomenų apdorojimas* – matavimo rezultatų bei medžiagos sekimo duomenų kūrimo sąsaja su įvairių oficialių ataskaitų, dokumentų, kuriais grindžiama Euratomo atliekama patikra, ir su pačiame objekte vykdomu medžiagos sekimu susijusių vidaus darbinių dokumentų rengimu.

⁽¹⁾ OL L 54, 2005 2 28, p. 1.

⁽²⁾ SEC(2007) 293.

⁽³⁾ Nuorodos į matavimą ir medžiagų balanso patikrą neaktualios, jei objekte matavimai neatliekami.

4. *Inventorizacijos kontrolė* – branduolinio įrenginio operatoriaus vykdoma kokybės kontrolės programa, kuria siekiama užtikrinti, kad dokumentai tinkamu laiku atitiktų faktinę padėtį. Vykdamas inventorizacijos kontrolę, turėtų būti priimami sprendimai dėl nustatytų neatitiktų ir apie jas pranešama, taip pat atliekamas suderinimas su kitais vietinės bei centrinės apskaitos dokumentais.
5. *Inventoriaus sąrašas (IS)* – išsamus medžiagų balanso zonoje (MBZ) arba nustatytoje MBZ vietoje esančių branduolinių medžiagų (BM) sąrašas, parengtas atlikus įrenginyje vykdomą procedūrą. Į sąrašą gali būti įtraukta medžiaga, kuri tvarkoma partijomis. Sąraše turėtų būti nurodyti vienetų arba partijų identifikavimo duomenys ir vieta. Vienetų arba partijų masės vertės ir kitos savybės turėtų būti atsekamos.
6. *Medžiagų balanso patikra* – medžiagų balanso vertės nustatymo metodas; atsižvelgiant į apskaičiuotą pagrįstą matavimo paklaidą, atlikus balanso patikrą sprendžiama, ar balansas priimtinas.
7. *Medžiagų balanso neatitiktis* – medžiagų balanso vertė, kuri, kaip nustatyta atlikus medžiagų balanso patikrą, yra nepriimtina.
8. *Matavimas* – į apskaitą įtraukiamos branduolinės medžiagos kiekio nustatymas ir jos apibūdinimas.
9. *Branduolinių medžiagų apskaita ir kontrolė (BMAK)* – bet kuri branduoliniame įrenginyje vykdoma veikla, susijusi su branduolinių medžiagų apskaita ir kontrole, įskaitant duomenų nustatymą bei apdorojimą ir ataskaitų Komisijai teikimą.
10. *BMAK neatitiktis* – dviejų ar daugiau BMAK informacijos dalių (pvz., dokumentų) neatitiktis, kurios neįmanoma pagrįsti atsižvelgiant į leistiną matavimo nuokrypį arba apskaičiuotą leistiną paklaidą. BMAK neatitiktys gali būti matavimų neatitiktys, medžiagų balanso neatitiktys ir branduolinių medžiagų kontrolės neatitiktys.
11. *BMAK nukrypimas* – tai BMAK neatitiktis arba kelios neatitiktys, kurios susijusios su dideliu branduolinės medžiagos trūkumu arba pertekliumi. BMAK nukrypimas gali būti nustatytas tiriant bet kurias BMAK neatitiktis.
12. *Branduolinių medžiagų kontrolės neatitiktis* – branduolinės medžiagos identifikavimo duomenų arba vietos neatitiktis.
13. *Branduolinės medžiagos sekimas* – kiekvieno MBZ esančio branduolinės medžiagos vieneto identifikavimo duomenų, jo perkėlimo, vietos ir pagrindinių savybių dokumentavimas. Pirmiausia sekimas apima eksploataavimo dokumentus, kuriais grindžiamas partijų persikirstymas, nauji matavimai, siuntėjo ir gavėjo nurodytų kiekių skirtumas ir pranešimai apie kategorijos pasikeitimą.
14. *Branduolinio įrenginio operatorius* – asmuo arba įmonė, kuri steigia arba eksploatuoja įrenginį, skirtą žaliavai ar specialiajai daliai medžiagai gaminti, atskirti, perdirbti, saugoti ar kitaip naudoti. Šiuo terminu taip pat vadinama organizacija, visiškai atsakinga už tai, kad BMAK atitiktų Reglamentą (Euratomas) Nr. 302/2005.
15. *Veiklos rodiklis* – pagrindinis asmens, grupės, organizacijos laimėjimų arba tam tikru veiksmu pasiektų rezultatų rodiklis.
16. *Fizinė inventorizacija (FI)* – išsamaus tam tikroje MBZ esančių branduolinių medžiagų vienetų sąrašo, kuriuo remdamsi Komisijos inspektoriai galėtų atlikti fizinės inventorizacijos patikrą, rengimas.
17. *Fizinės inventorizacijos patikra (FIP)* – tai inspektavimo veikla, kuria patikrinamas operatoriaus atliktos fizinės inventorizacijos pagrįstumas ir užbaigiamas medžiagų balanso laikotarpis. FIP atliekama remiantis operatoriaus parengtu inventoriaus sąrašu (IS). IS duomenys siejami su fizinės inventorizacijos sąrašu ataskaitomis.
18. *Kokybės kontrolė (KK)* – kontrolė, kuria siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi kokybės reikalavimų.
19. *Kokybės valdymo sistema* – su kokybe susijusi koordinuota organizacijos valdymo ir kontrolės veikla.
20. *Kokybės užtikrinimas (KU)* – kokybės valdymo sistemos dalis, kuria pirmiausia siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi kokybės reikalavimų.
21. *Atsekamumas* – galimybė atsekti svarstomo objekto istoriją, naudojimą arba vietą.

3 skirsnis – BMAK sistemos valdymas

Organizavimas ir atsakomybė

1. Vyresnieji vadovai turėtų užtikrinti, kad atsakomybė ir įgaliojimai būtų apibrėžti ir organizacijoje apie juos būtų pranešta. Turėtų būti paskirtas vadovybės narys, kuris, nepaisant kitų įsipareigojimų, būtų įpareigotas kasmet raštu garantuoti vykdomajam direktoriui, kad visa BMAK sistema veikia tinkamai.

2. Visos vadovų funkcijos ir atsakomybė taip pat turėtų apimti organizacines procedūras ir ryšių modelius, kuriuos taikant:

- a) informacija apie BMAK veiksmingumą perduodama pagal hierarchijos pakopas ir funkcinės atsakomybės sritis;
- b) nustatomi įpareigojimai prirėkus patobulinti BMAK, remiantis kriterijais, pagal kuriuos nustatoma, ar BMAK būtina tobulinti;
- c) BMAK administratoriui pateikiama informacija apie BMAK nukrypimus;
- d) užtikrinama, kad BMAK veikloje dalyvaujantys darbuotojai turėtų atitinkamą kompetenciją;
- e) užtikrinamas atitinkamas informavimas apie teises prievoles, susijusias su apsaugos priemonėmis.

Kokybės valdymas ir kontrolė

3. Į pagrindines užduotis turėtų būti įtrauktos kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės priemonės. Šiomis priemonėmis turėtų būti siekiama:

- a) sumažinti būdingų žmogiškųjų klaidų pavojų;
- b) užtikrinti tinkamą prietaisų ir programinės įrangos veikimą;
- c) parengti įvairius rodiklius, kuriais vadovai būtų įspėjami apie bet kokį netinkamo veikimo požymį (veiklos rodiklius);
- d) imtis vidinio vertinimo siekiant nustatyti, ar esama prasto veikimo požymių;
- e) aptikus prasto veikimo požymių, taikyti korekcinės priemonės mechanizmą.

4 skirsnis – Matavimai ir matavimų kontrolė

Matavimų programa

1. Jei atliekami matavimai, turėtų būti sukurta programa, pagal kurią būtų pateikiami pakankamai tikslūs ir aiškūs

medžiagos, kuri turi būti nurodyta apskaitos deklaracijose, kiekybiniai duomenys ir apibūdinimas. Matavimai turėtų būti atliekami taip, kad būtų užtikrintas atsekamumas, jeigu būtų tiriamas nukrypimas. Matavimai turėtų apimti ne tik medžiagos matavimą, bet ir procesus, kuriuos taikant išmatuota medžiaga pasirenkama kaip medžiagų rinkinio pavyzdys, taip pat bet kokį paskesnę šios ėminio medžiagos apdorojimą (ėminių ėmimą, gabenimą bei paruošimą) ir reikiamus duomenų apdorojimo procesus. Taip pat turėtų būti įtraukta matavimams kontroliuoti ir kokybei užtikrinti reikalinga matavimo veikla.

Apskaitos duomenų reikalavimai

2. Siekiant užtikrinti tinkamą matavimų kokybę, reikėtų atsižvelgti į šiuos dalykus:

- a) taikomų matavimo metodų patvirtinimą;
- b) matavimo rezultatų atsekamumą;
- c) tikslumą ir kruopštumą;
- d) kad kiekvieną matavimo rezultatą patvirtintų atsakingas asmuo;
- e) kad ėminiai atitiktų medžiagą.

3. Jeigu apskaitos duomenys grindžiami skaičiavimais, kurie nėra tiesioginiai matavimai, tokios vertės turėtų būti patikrintos, atsekamos ir patvirtintos. Panašūs reikalavimai taikomi ir skaičiuojant vienetus.

Matavimų kontrolė

4. Siekiant užtikrinti apskaitos deklaracijose naudojamų matavimo rezultatų ir jų paklaidų pagrįstumą, turėtų būti įdiegta matavimų kontrolės programa.

5. Į matavimų kontrolės programą turėtų būti įtraukta:

- a) priemonės, skirtos užtikrinti, kad prietaisai veiktų tinkamai;
- b) užtikrinimas, kad į apskaitą įtraukiamos masės vertės būtų nustatomos be didelių matavimo netikslumų, o matavimo paklaida apskaičiuojama tinkamai;
- c) visų matavimų kontrolės programos duomenų dokumentai;
- d) matavimo įrangos ir metodų aprašas;
- e) matavimo procedūrų patvirtinimas.

5 skirsnis – Branduolinės medžiagos sekimas

1. Sekant branduolinę medžiagą, turėtų būti dokumentuojamas bet koks kiekvieno branduolinės medžiagos vieneto perkėlimas ir vieta. Taip pat turėtų būti įtraukiama informacija apie medžiagos savybes ir jos apgaubą. Turėtų būti dokumentuojami visi su branduoline medžiaga susiję veiksmai, kuriais keičiama branduolinės medžiagos vieta, identifikavimo duomenys, rūšis arba kiekis. Branduolinės medžiagos sekimas pirmiausia turėtų apimti dokumentus, kuriais grindžiamas partijų persikirstymas, nauji matavimai, siuntėjo ir gavėjo nurodytų kiekių skirtumas ir pranešimai apie kategorijos pasikeitimą.

Identifikavimo duomenys

2. Jei įmanoma, branduolinė medžiaga turėtų būti laikoma talpyklose su užregistruotais unikaliais identifikavimo duomenimis. Jeigu branduolinė medžiaga laikoma nekilnojamojoje talpykloje, aiškiai apibrėžta apdorojimo vieta gali būti laikoma ir „talpyklos“ identifikavimo duomenimis, ir talpyklos ir (arba) medžiagos buvimo vieta. Tai taikoma ir apdorojimo talpyklose ar kituose įrenginiuose esančiai medžiagai. Talpyklų identifikavimo duomenys turėtų būti pastovūs ir lengvai suprantami atliekant inventoriaus patikrą. Jeigu vieneto identifikavimo duomenis reikia pakeisti, turėtų būti užregistruota senųjų ir naujųjų identifikavimo duomenų sąsaja. Jeigu branduolinė medžiaga laikoma po kokių nors dvigubų apgaubų, bet kurioje talpykloje ar vietoje esančios medžiagos rūšį ir savybes turėtų būti įmanoma atsekti vykdant identifikavimo duomenų kontrolę.

Saugojimo vietos identifikavimo duomenys

3. Vietos, kuriose gali būti laikoma branduolinė medžiaga, turėtų turėti identifikavimo duomenis, pagal kuriuos registruojama medžiagos vieta ir perkėlimai. Nustatant tikslią vietą, prireikus turėtų būti nurodomos ir konkrečios vietos zonos. Saugojimo kontrolės dokumentais turėtų būti užtikrinama, kad kiekvienoje saugojimo vietoje laikomų medžiagų identifikavimo duomenys būtų žinomi ir būtų galima nustatyti bet kurio identifikavimo duomenis turinčio vieneto vietą. Nustatyti bet kurioje vietoje esančios medžiagos rūšį ir savybes turėtų būti įmanoma taikant identifikavimo duomenų kontrolės ar kitas priemones.

Medžiagos sekimas gamybos metu

4. Jei branduolinė medžiaga apdorojama (arba supakuojama iš naujo), nustatyti vienetus, iš kurių paimta medžiaga pateikta apdoroti (arba perkelta į naujas talpyklas), identifikavimo duomenis turėtų būti įmanoma pagal gamybos dokumentus. Taip siekiama užtikrinti atitinkamų apdorojamos medžiagos branduolinių savybių atsekamumą.

Gamybos dokumentuose turėtų būti nurodomas pateiktos apdoroti arba iš naujo supakuotos medžiagos kiekis ir, kaip minėta, išlaikomas su branduolinės medžiagos rūšimi susijusios informacijos atsekamumas.

Jei apdorojus ar iš naujo supakavus medžiagą atsiranda naujų medžiagos vienetų arba rinkinių, turėtų būti nustatoma šių vienetų masės vertė bei identifikavimo duomenys ir pastarieji susiejami su atitinkamais masės matavimo rezultatais bei matavimų istorija.

Inventorizacijos kontrolė

5. Vykdydamas inventorizacijos kontrolę branduolinio įrenginio operatorius turėtų:

- užtikrinti, kad visa iš saugyklų į perdirbimo zonas ir atgal perkeliama branduolinė medžiaga būtų užregistruota (pagrindiniai matavimo taškai, PMT);
- reguliariai tikrinti, ar atsargų dokumentai sutampa su PMT kiekiu kitimo dokumentais, saugojimo vietų dokumentais bei apdorojimo dokumentais, ir reguliariai suderinti vietos dokumentus su centriniais MBZ dokumentais;
- atsižvelgti į inventorizacijos kontrolės priemonių eksploataavimo dokumentus, kuriais užtikrinamas informacijos apie vienetams priskiriamą branduolinę medžiagą nuoseklumas;
- reguliariai tikrinti, ar informacija apie turimas medžiagas atitinka faktinę padėtį;
- priimti sprendimus dėl nustatytų neatitiktį ir apie jas pranešti, taip pat atlikti suderinimą su kitais vietinės arba centrinės apskaitos dokumentais.

Jeigu branduolinė medžiaga perkeliama ne kaip talpykloje esantis vienetas, turėtų būti išmatuojamas perkeliama medžiagos kiekis.

Neatitiktį valdymas

6. Branduolinio įrenginio operatorius turėtų taikyti BMAK neatitiktį nustatymo bei tyrimo ir jų traktavimo dokumentavimo metodą. Taikant šį metodą turėtų būti:

- nurodomos kiekvieno tipo neatitiktį tyrimo priemonės ir sąlygos, kuriomis kiekvienu atveju laikoma, kad neatitiktis pašalinta. Priemonės, kurių reikia imtis, turėtų būti susijusios su darbuotojų išpareigojimais ir papildomų duomenų naudojimu;
- pašalinus neatitiktį, atitinkamai pakoreguojami dokumentai ir oficialios deklaracijos;
- užfiksuojama, jei neatitiktis lieka nepašalinta, ir užregistruojama priemonė, kurios imtasi siekiant ją pašalinti.

Nukrypimų valdymas

7. Branduolinio įrenginio operatorius turėtų taikyti Reglamento (Euratomas) Nr. 302/2005 6 ir 14 straipsniuose (Specialios ataskaitos) nustatytus atskaitomybės įpareigojimus atitinkantį metodą. Be šios rekomendacijos 5 skirsnio 6 punkte aprašyto neatitiktį valdymo, taikant šį metodą taip pat turėtų būti:

- a) nustatomi bei ištiriami Reglamento (Euratomas) Nr. 302/2005 15 straipsnio a punktą atitinkantys BMAK nukrypimai ir dokumentuojamas jų traktavimas. Tokiais BMAK tyrimais turėtų būti siekiama laiku surinkti apskaitos įrodymus, kad visa medžiaga įtraukta į apskaitą;
- b) nustatomi bei ištiriami kiti Reglamento (Euratomas) Nr. 302/2005 15 straipsnio b punktą atitinkantys atvejai ir dokumentuojamas jų traktavimas;
- c) nustatoma darbuotojų atsakomybė ir vidaus ryšių modelis, reikalingas, kai pagal Reglamento (Euratomas) Nr. 302/2005 15 straipsnio a ir b punktus reikia imtis priemonių. Pagal šį metodą taip pat turėtų būti nustatyti mechanizmai, kaip darbuotojai informuoja Komisiją;
- d) nustatoma darbuotojų atsakomybė ir įgaliojimai teikti „kitus duomenis ar paaiškinimus“, jei jų būtų paprašyta pagal Reglamento (Euratomas) Nr. 302/2005 14 straipsnį.

6 skirsnis – Duomenų apdorojimas ir kontrolė

1. Turėtų būti įdiegta duomenų apdorojimo sistema, kuri užtikrintų:

- a) saugų ir patikimą visų duomenų, būtinų, kad BMAK sistema tinkamai veiktų, laikymą;
- b) pagal Reglamentą (Euratomas) Nr. 302/2005 reikalaujamas deklaracijas (inventorinio kiekio pakitimo ataskaitas, medžiagų balanso ataskaitas, fizinės inventorizacijos aprašus, specialiąsias ataskaitas, išankstinius pranešimus);
- c) atliekant medžiagų balanso patikrą taikomą standartinį medžiagų balanso nuokrypį (jei reikia);
- d) su inventorinio kiekio pakitimo (IKP) deklaracijomis susijusius įvairius dokumentus, pavyzdžiui, siuntimo dokumentus;
- e) įprastinės inventorizacijos kontrolės darbinis dokumentus;
- f) fizinei inventorizacijai skirtus darbinis dokumentus;
- g) atlikus fizinę inventorizaciją parengtą inventorius sarašą (IS), kuris naudojamas atliekant FIP ar kitokią patikrą.

2. Turėtų būti nustatytos duomenų apdorojimo procedūros dokumentams taisyti ir pranešimams apie pataisas generuoti atitinkamai pagal kiekvieną nustatytą neatitiktį. Atliekant tokius taisymus, turėtų būti išlaikomas atsekamumas. Kokybės kontrolės ir kokybės užtikrinimo priemonėmis turėtų būti užtikrinamas duomenų apdorojimo sistemos išsamumas ir tikslumas.

3. Duomenų apdorojimo priemonėmis taip pat turėtų būti užtikrinama:

- a) inventorius sarašų, kuriais remdamasis operatorius galėtų tikrinti inventorių, rengimas;
- b) inventorius sarašai, kuriuose būtų pateikta visa informacija, reikalinga dokumentuose aprašytų ir faktinių vietų neatitiktims nustatyti;
- c) palankios sąlygos reguliariai suderinti vietos dokumentus ir centrinius MBZ dokumentus, jei atliekant apdorojamos branduolinės medžiagos apskaitą šie dokumentai laikomi atskirai;
- d) galimybė tikrinant inventorių ir suderinant duomenų bazes įtraukti ištyrus neatitiktis padarytas pataisas;
- e) inventorius patikros ir duomenų bazių suderinimo rezultatų dokumentacija, įskaitant nustatytų neatitiktį dokumentaciją, pagal kurią būtų galima nustatyti veiklos rodiklius.

4. Taikant duomenų apdorojimo veiklos procedūras, BMAK sistemos administratoriui turėtų būti teikiama informacija, kurios reikia priežiūrai vykdyti. Teikiant tokią informaciją, turėtų būti nurodomi kiekvieną programinės įrangos procesą inicijuojantys darbuotojai, susijusios (-ių) taikomosios (-ųjų) programos (-ų) identifikavimo duomenys, taip pat panaudotų duomenų ir gautų duomenų vietos identifikavimo duomenys. Be to, turėtų būti įmanoma nustatyti visus atvejus, kai įvykdytas programinės įrangos procesas arba prieita prie dokumentų ar duomenų, jei toks veiksmas neatitinka leidžiamo duomenų apdorojimo politikos.

Atsekamumas

5. Taikant duomenų apdorojimo sistemą turėtų būti gaunama pagal Reglamentą (Euratomas) Nr. 302/2005 reikalaujama informacija ir išlaikomas visos pateikiamos informacijos atsekamumas. Turėtų būti įmanoma nustatyti bet kokią informaciją ar duomenis, kurių galėtų prireikti su Reglamente (Euratomas) Nr. 302/2005 nustatytais reikalavimais susijusioms neatitiktims ir nukrypimams šalinti.

7 skirsnis – Medžiagų balansas

Gavimas ir išsiuntimas

1. Gavę medžiagą, branduolinio įrenginio operatoriai turėtų taikyti tokias procedūras:

- a) patikrinti siuntėjo informaciją (ar ji išsami ir nuosekli);
- b) nustatyti transportavimo talpyklos ir plombų tipą bei identifikavimo duomenis ir patikrinti, ar jos nepažeistos, taip pat atlikti pradinę branduolinės medžiagos patikrą jos rūšiai nustatyti (jei reikia);

- c) įtraukti gautą medžiagą į apskaitą; neatitikčių), ir tokių pataisų perdavimo duomenų apdorojimo skyriui taisyklės;
- d) nustatyti siuntėjo ir gavėjo nurodytų kiekių skirtumą ir nuspręsti, kaip jį traktuoti;
- e) nustačius neatitikčių, imtis korekcinų priemonių;
- f) registruoti duomenis taip, kad būtų užtikrintas atsekamumas;
- g) užtikrinti, kad būtų laikomasi Reglamento (Euratomas) Nr. 302/2005 21 ir 22 straipsniuose nustatytų įpareigojimų.
2. Išsiųsdami medžiagą, branduolinio įrenginio operatoriai turėtų taikyti procedūras, pagal kurias nustatoma:
- a) gavėjui siunčiamos informacijos turinys;
- b) kaip turėtų būti atnaujinami apskaitos duomenys;
- c) korekcinės priemonės ir atitinkama reakcija gavėjui nurodžius, kad esama neatitikčių;
- d) pasirengimas išsiuntimui ir jo vykdymas;
- e) duomenų registravimas, kuriuo būtų užtikrintas atsekamumas;
- f) priemonės, kuriomis būtų užtikrinamas Reglamento (Euratomas) Nr. 302/2005 21 ir 22 straipsniuose nustatytų įpareigojimų laikymasis.
- e) prieš įteikiant Komisijos inspektoriams skirtą MBZ inventoriaus sąrašą, kuriuo remiantis būtų atliekama FIP, atsakingas asmuo turėtų šį sąrašą patvirtinti parašu;
- f) jei saugojimo zonos inventorizacija atliekama taikant FI metodą, pagrįstą tik perkėlimo dokumentais, to metodo patikimumą reikėtų padidinti:
- i) laikantis perkėlimo dokumentų rengimo kokybės kontrolės ir kokybės užtikrinimo nuostatų;
- ii) taikant kokybės kontrolės ir kokybės užtikrinimo priemones, kuriomis užtikrinamas saugojimo vietų dokumentų patikimumas;
- iii) įprastai užfiksuojant, kad šios kokybės kontrolės ir kokybės užtikrinimo nuostatos bei priemonės buvo taikomos;
- iv) užtikrinant medžiagos saugumą, kol ji laikoma tam tikroje zonoje;
- v) nešališkai patvirtinant, kad perkėlimo dokumentai yra išsamūs.
4. Apie kiekvieną oficialiai patikrai skirtą inventoriaus sąrašo punktą turėtų būti pateikiama tokia informacija:

Fizinė inventorizacija (FI)

3. Kiekvienos MBZ fizinė inventorizacija turėtų būti atliekama kiekvienais kalendoriniais metais, ir paskesnė fizinė inventorizacija turėtų būti atliekama ne vėliau kaip po 14 mėnesių. Pagal FI procedūras turėtų būti numatyta, kaip teikti ataskaitas Komisijai ir parengti inventoriaus sąrašą, kuris būtų naudojamas atliekant fizinės inventorizacijos patikrą (FIP). Pirmiausia branduolinio įrenginio operatoriai turėtų nustatyti FI procedūras atsižvelgdami į šiuos poreikius:
- a) kiekvienos saugojimo zonos ir perdirbimo zonos FI darbo metodų ir atsakomybės apibrėžimą;
- b) patikimo papunkčiui išvardytų visų kiekvienoje MBZ vietoje esančių medžiagų sąrašo parengimą. Tokiomis procedūromis turėtų būti siekiama užtikrinti, kad jokia medžiaga neliktų nepastebėta;
- c) fizinės inventorizacijos vykdymas turi būti protokoluojamas;
- d) jei atliekami su fizine patikra (žymenų patikra arba matavimu) susiję FI veiksmai, į procedūras turėtų būti įtrauktos taisyklės, pagal kurias būtų nustatomos reikiamos duomenų apdorojimo sistemų informacijos pataisos (jei aptinkama
- a) vieta ir saugyklos padėtis toje vietoje;
- b) talpyklos tipas ir identifikavimo duomenys (jei reikia);
- c) medžiagos rūšis;
- d) vieneto branduolinės medžiagos masė (svoris su pakuote, pačios pakuotės svoris ir grynas svoris);
- e) urano išsodinimas;
- f) plutonio izotopinė sudėtis (jei žinoma).
- Į inventoriaus sąrašą turėtų būti įtrauktos medžiagos, kurias sunku išmatuoti dėl jų vietos (jei jos laikomos apdorojimo talpykloje) arba dėl matuoti netinkamo pavidalo. Tokiu atveju operatorius turėtų deklaruoti apskaičiuotą kiekvieno vieneto masės intervalą, taip pat, laikantis atsekamumo principo, turėtų būti nurodyta sąsaja su duomenimis, kurie naudoti skaičiuojant. Skaičiuojant neprieinamos arba apdorojimo talpyklose esančios medžiagos masę turėtų būti nurodyta medžiagos vieta. Išmatuotų pašalintų, atsitiktinai prarastų ir į atliekas perkeltų medžiagų masės vertės istorija turėtų būti atsekama.

Medžiagų balanso patikra

5. Su apdorojimu ar pakartotiniu matavimu susijusioje MBZ per fizinę inventorizaciją nustatyto medžiagų balanso bei su inventorizacijos kontrolės metodu susijusių perdirbimo zonos medžiagų balansų priimtumas turėtų būti tikrinamas taikant standartinius balanso nuokrypius, kuriuos apskaičiuojant atsižvelgiama į pagrįstą matavimo paklaidą, o jei tikrinami apytiksliai apskaičiuoti kiekiai – į proceso ir matavimo paklaidą. Tokios patikros turėtų būti būtina kokybės užtikrinimo sistemos dalis.

Taikant bet kokios balanso patikros procedūras reikėtų atsižvelgti į šiuos dalykus:

- a) programinei įrangai, naudojamai bet kokio balanso standartiniam nuokrypiui skaičiuoti, turėtų būti taikomas su programine įranga bei jos naudojimu susijęs kokybės užtikrinimo metodas;
- b) apskaitos ir matavimo metodo duomenims, naudojamiems bet kokio balanso standartiniam nuokrypiui skaičiuoti, turėtų būti taikomas su duomenimis bei jų naudojimu susijęs kokybės užtikrinimo metodas;
- c) standartiniam nuokrypiui skaičiuoti naudojami algoritmai turėtų būti aprašyti techniniame dokumente;

- d) taikant atitinkamą metodą turėtų būti nustatomi standartiniai balanso nuokrypiai, kurie laikotarpiu tarp balansų tiksliai atitiktų apdoravimo modelį ir balansui apskaičiuoti naudojamų masės verčių matavimo istoriją (arba apskaičiavimo metodą);
- e) jei apdorojamos medžiagos apskaičiavimai grindžiami istorine informacija arba kokių nors modeliavimu, apskaičiavimo metodas ir paklaidos nustatymo metodas turėtų būti aprašyti techniniame dokumente;
- f) balanso patikros darbinės procedūros, programinės įrangos vartotojo žinynas, programinės įrangos aprašas ir techniniai metodo dokumentai turėtų būti surašyti taip, kad būtų užtikrintas jų išsamumas ir bendras nuoseklumas.

Ši rekomendacija skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2009 m. vasario 11 d.

Komisijos vardu
Andris PIEBALGS
Komisijos narys